

Projekt wniosków z konferencji

pt. *Bank Danych o Lasach – informacja w zasięgu ręki*

Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych oraz Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej zorganizowały w dniu 6 marca 2019 r. – pod patronatem honorowym Małgorzaty Golińskiej, Sekretarza Stanu w Ministerstwie Środowiska, Głównego Konserwatora Przyrody – konferencję pt.: *Bank Danych o lasach – informacja w zasięgu ręki*. Konferencja miała na celu podsumowanie zrealizowanych przez BULiGL na zlecenie DGLP prac dotyczących III etapu budowy banku danych o zasobach leśnych i stanie lasów (BDL), w tym określenie roli BDL w zaspokajaniu potrzeb informacyjnych dotyczących lasów, a także ukierunkowanie dalszego rozwoju realizowanych działań.

W konferencji, która odbyła się w Instytucie Badawczym Leśnictwa w Sękocinie, wzięli udział przedstawiciele następujących instytucji: Sejm RP, Ministerstwo Środowiska, PGL Lasy Państwowe, Instytut Badawczy Leśnictwa, Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, parki narodowe, Główny Urząd Statystyczny, Ośrodek Statystyki Leśnictwa i Ochrony Przyrody w Białymstoku, Główny Urząd Geodezji i Kartografii, Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami, Regionalne Dyrekcje Ochrony Środowiska, urzędy marszałkowskie, wydziały leśne: UP w Poznaniu, UR w Krakowie i SGGW w Warszawie oraz prasa.

Na podstawie wygłoszonych referatów oraz przeprowadzonej dyskusji, Komisja Wniosków w składzie:

- Jarosław Socha (UR w Krakowie) – przewodniczący,
- Janusz Łogoźny (MŚ),
- Roman Wójcik (SGGW),
- Roman Jaszczak (UP w Poznaniu),
- Krzysztof Stereńczak (IBL),
- Andrzej Talarczyk (BULiGL),
- Jolanta Błasiak (DGLP) – sekretarz Komisji,
- Jacek Przypaśniak (DGLP),

przedstawiła następujące stwierdzenia i wnioski:

1. Ochrona gruntów leśnych oraz funkcjonowanie sektora leśnego zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju wymaga ciągłego dostarczania wielostronnych informacji o lasach wszystkich form własności, umożliwiającą ocenę stanu lasu oraz zachodzących

w nim zmian, a także prowadzonej gospodarki leśnej i jej skutków. Zgodnie z delegacją art.13a Ustawy o lasach, bank danych o zasobach leśnych i stanie lasów oraz wielkoobszarowa inwentaryzacja stanu lasów są kluczowymi elementami informacji o stanie lasów w Polsce.

2. Informacje gromadzone w BDL są szeroko wykorzystywane przez właściwe szczeble organizacji i zarządzania w leśnictwie oraz nadzoru organów państwa nad lasami, przez system planowania przestrzennego i regionalnego, naukę, organy ochrony przyrody, statystykę publiczną oraz na potrzeby szeroko rozumianego społeczeństwa informacyjnego.
3. Budowa i rozwój od 2010 roku BDL wiąże się w szczególności z potrzebą stałego uzupełniania wiedzy i aktualizacji informacji dotyczących lasów publicznych i prywatnych, zapewnienia dla nich aktualnej dokumentacji urzędniowej oraz stałej poprawy jakości tych danych. Bardzo ważne dla funkcjonowania BDL jest również zapewnienie dopływu aktualnych danych z zakresu ochrony przyrody, stanu środowiska przyrodniczego w lasach oraz pozaprodukcyjnych funkcji lasu.
4. Zmiana ustawy o lasach w 2015 roku pozwoliła na uruchomienie środków funduszu leśnego na dofinansowanie uproszczonych planów urządzenia lasu, co w połączeniu z Zarządzeniem nr 49 DGLP z 2016 roku pozwoliło, w latach 2017–2019, na zasilenie BDL aktualną informacją urzędniową dla ponad 250 tys. ha lasów. Bardzo ważna jest przy tym poprawa jakości sporządzania uproszczonych planów urządzenia lasu przez wykonywanie ich zgodnie z zasadami określonymi w obowiązującym *Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu, a także zasadami przyjętymi w Zarządzeniu nr 49 DGLP z 2016 roku.*
5. W celu ujednoczenia oraz poprawy jakości prac urzędniowych oraz zarządzania lasami pozostającymi poza zarządem PGL Lasy Państwowe, w szczególności lasami prywatnymi, w latach 2016–2018 podjęto wspólne działania PGL LP oraz BULiGL, w efekcie których powstały narzędzia informatyczne i właściwe instrukcje udostępnione organom sprawującym nadzór nad lasami tj.: właściwym starostom, wspomagając w ten sposób także wykonawców dokumentacji urzędniowej (przez przekazanie Instrukcji sporządzania uproszczonych planów urządzenia lasu, standardów danych baz urzędniowych uproszczonych planów urządzenia lasu oraz dedykowanego oprogramowania wspierającego sporządzanie uproszczonych planów urządzenia lasu i map numerycznych). Ważna dla organizacji leśnictwa pozostaje zatem ustawiczna aktualizacja wyżej wymienionych aplikacji i instrukcji oraz stworzenie platformy cyfrowej dla administracji publicznej w celu powadzenia nadzoru i systematycznego gromadzenia

informacji z lasów publicznych i lasów prywatnych, w tym budowy internetowego systemu zbioru informacji do BDL.

6. Zapotrzebowanie na informacje o stanie lasów i gospodarki leśnej wymaga również doskonalenia systemu udostępniania danych z BDL dla ogółu społeczeństwa. Bank danych o lasach należy traktować i rozwijać jako istotny element infrastruktury informacji przestrzennej INSPIRE w Polsce zgodnie z obowiązującym prawem krajowym i dyrektywami Unii Europejskiej.
7. Jedną z podstawowych informacji w BDL są dane dotyczące wielkości zasobów oraz struktury powierzchni lasów w Polsce w podziale na główne formy własności. Bardzo ważne jest przy tym, aby:
 - dążyć do harmonizowania danych dotyczących powierzchni lasów zawartych w ewidencji gruntów i budynków (EGiB) z rzeczywistą powierzchnią lasów w kraju, umożliwiając w ten sposób wykorzystanie EGiB jako podstawowego źródła informacji w sprawozdawczości GUS,
 - obok gruntów leśnych dodatkowo ujmować także grunty spełniające ustawowe kryteria lasów, lecz wykazywane dotychczas w EGiB jako inne użytki (np. grunty orne, łąki, pastwiska, zadrzewienia itd.).
8. Ujmowane od 2015 roku w pracach WISL powierzchnie gruntów nieleśnych spełniających ustawowe kryteria lasu powinny na stałe zasilać repozytorium Banku danych o lasach.
9. Po wstępnych pracach z lat 2015–2019 należy rozważyć możliwość rozszerzenia zakresu informacji w BDL m.in. o informacje dotyczące gospodarki łowieckiej i bioróżnorodności w lasach, a także możliwość włączenia do BDL historycznych zasobów urządzeniowych, np. baz danych urządzeniowych, opisaniami ogólnego (elaboratów) i map dla nadleśnictw Lasów Państwowych (z powojennych cykli zarządzania lasu, poczynając od definitywnego zarządzania lasu) przez transformację ich analogowej formy w formę elektroniczną.
10. Zakres informacji gromadzonych w BDL, możliwości wielostronnego przetwarzania danych i tworzenia raportów oraz stale zwiększające się możliwości udostępniania i wykorzystywania zgromadzonych danych, jednoznacznie wskazują na potrzebę kontynuowania prac związanych z funkcjonowaniem i dalszym rozwojem Banku danych o lasach wszystkich form własności.
11. Ze względu na rosnące zapotrzebowanie na informacje dotyczące aktualnego stanu i prognoz rozwoju zasobów leśnych w Polsce, na potrzeby krajowe i raportowania międzynarodowego, należy podjąć wysiłek na rzecz rozbudowy możliwości prognozowania dynamiki zmian zasobów leśnych w Banku Danych o Lasach, który jako miejsce gromadzenia najbardziej kompletnych i wszechstronnych danych o lasach w Polsce może służyć w tym zakresie wsparciem administracji publicznej i leśnej.

12. Zbiór informacji BDL należy wykorzystać do zasilenia krajowego systemu raportowania wielkości pochłaniania CO₂ w lasach wszystkich form własności na potrzeby procesu LULUCF, w szczególności do przeliczania danych gromadzonych w Banku danych o lasach na potrzeby okresowego raportowania i doskonalenia metodyki bilansowania emisji, w tym z wykorzystaniem przyjętego modelu prognozowania, np. CBM.

13. Na potrzeby upowszechniania wiedzy o lasach, w tym potrzeby świadczenia usług ekosystemowych, BDL powinien zaspokajać szereg oczekiwań społeczeństwa informacyjnego. Dobrym kierunkiem rozwoju usług w tym obszarze wydaje się zgromadzenie i udostępnienie (również na urządzenia mobilne) informacji z zakresu świadczenia społecznych funkcji lasów, np. usług udostępniania lasu, w tym aktualizowanej mapy okresowych zakazów wstępu, np. w związku ze stanem zagrożenia pożarowego, usług z zakresu zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego w lasach i innych.

14. Mając na uwadze dotychczas zgromadzone dane w BDL z zakresu gospodarki łowieckiej dla poszczególnych obwodów w kraju, BDL – przy odpowiednim systemie gromadzenia danych – może być także pomocnym narzędziem nadzoru administracji rządowej nad prowadzeniem gospodarki łowieckiej w lasach, do monitorowania rozprzestrzeniania się choroby ASF, czy do rejestracji kolizji drogowych z udziałem dzikiej zwierzyny itd.

Przewodniczący Komisji Wniosków :

prof. dr. hab. Józef Gęba

Przedstawione wnioski rekomendujemy do zatwierdzenia.

DYREKTOR GENERALNY
LASÓW PAŃSTWOWYCH

11.03.2019

Dr inż. Andrzej Konieczny

Dyrektor Generalny Lasów Państwowych

Dyrektor Biura Urządzania Lasu
i Geodezji Leśnej

AKCEPTUJĘ

SEKRETARZ STANU

Małgorzata Golik
Małgorzata Golik